

**2014–2020 M. ES STRUKTŪRINĖS PARAMOS
VEIKSMŲ PROGRAMOS
STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO
APIMTIES NUSTATYMO DOKUMENTAS**

(PATIKSLINTAS IR PAPILDYTAS PAGAL SPAV SUBJEKTŲ PASTABAS)

Vilnius, 2013 m.

TURINYS

1. Įvadas.....	3
2. Lietuvos programavimo dokumentų 2014-2020 metų ES sanglaudos politikai apibūdinimas.....	3
3. Trumpas aplinkos komponentų, kurie gali būti reikšmingai paveikti, įgyvendinus programavimo dokumentus, apibūdinimas.....	5
4. Svarbiausios aplinkos ir sveikatos apsaugos sritys, kurios turi būti nagrinėjamos SPAV proceso metu.....	6
5. Trumpa metodų, kurie bus naudojami nustatant galimą poveikį aplinkai SPAV metu, apžvalga.	14
5.1. Vertinimo požiūrio apibūdinimas.....	14
5.1.1. Bendras požiūris į SPAV.....	14
5.1.2. Kiti SPAV proceso etapai ir analizė.....	14
5.2. SPAV etapai ir laiko grafikas.....	16
5.3. Planavimo ir SPAV komandų bendradarbiavimas.....	18
6. Galimos pasekmės Natura 2000 TERITORIJOMS.....	18
7. Konsultavimasis su spav subjektais ir kitomis suinteresuotomis pusėmis.....	19
7.1. Konsultavimosi metodai.....	19
7.1.1. Viešas apimties nustatymo dokumento aptarimas.....	19
7.1.2. Interneto puslapis.....	19
7.1.3. Viešas seminaras apie SPAV ataskaitą.....	20
8. Numatoma SPAV ataskaitos struktūra.....	20

1. ĮVADAS

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas yra sisteminis būdas išnagrinėti galimas programų ar planų pasekmes aplinkai. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tikslai yra 1) nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas planų ir programų įgyvendinimo pasekmes aplinkai; 2) užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su tam tikromis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus; 3) užtikrinti, kad planų ir programų rengimo organizatoriai turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas planų ir programų įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

Pirmas planų ir programų strateginio poveikio aplinkai vertinimo etapas – parengti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentą. Jame turėtų būti pateiktas trumpas plano ar programos aprašymas, pagrindiniai tikslai ir sąsaja su kitais planais ir programomis, teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, trumpas aprašymas, informacija apie tai, kokie aplinkos komponentai ir kokios pasekmės bus nagrinėjamos atliekant vertinimą bei informacija apie pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus, kuriuos numatoma naudoti vertinimui atlikti. Ši informacija ir pateikiama žemiau. Kadangi programavimo dokumentai dar nedetalizuoti, kai kurie aprašymai šioje stadijoje kol kas yra gana bendri.

Šis dokumentas bus pateiktas konsultacijai nuo spalio 8 d. iki lapkričio 10 d. Komentarus prašome siųsti adresu:

Daivai Semėnienei

Aplinkos apsaugos politikos centras

A. Juozapavičiaus 6/2, Vilnius,

El.paštas aapc@aapc.lt ir/arba daiva@aapc.lt

2. LIETUVOS PROGRAMAVIMO DOKUMENTŲ 2014-2020 METŲ ES SANGLAUDOS POLITIKAI APIBŪDINIMAS

Siekiant užtikrinti sėkmingą Lietuvos Respublikos pasirengimą panaudoti 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinę paramą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1224 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos komisijos sudarymo ir atsakomybės už pasirengimą panaudoti 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinę paramą paskirstymo“ (Žin., 2010, Nr. 104-5367; 2012, Nr. 56-2781) buvo sudaryta **2014 – 2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos komisija** (toliau – Komisija). Ši Komisija yra sudaryta iš Lietuvos ministerijų, įgyvendinančių agentūrų ir socialinių, ekonominių ir regioninių partnerių atstovų. Šios Komisijos viena iš pagrindinių funkcijų yra svarstyti ir pritarti Nacionalinės pažangos programos (toliau – NPP) ir 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos programavimo dokumentų projektams. Planuojama, kad bus rengiama viena 2014-2020 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programa (toliau – veiksmų programa). Šios veiksmų programos strateginis pagrindas yra NPP.

2012 m. Komisijos posėdžiuose buvo svarstoma NPP koncepcija, NPP prioritetų nustatymas, horizontalios politikos ir prioritetų įgyvendinimo galimi būdai, rengiant 2014–2020 m. nacionalinius ES struktūrinės paramos panaudojimo dokumentus. 2012 m. birželio 12 d. NPP prioritetams ir jų

tiksams buvo pritarta Komisijos posėdyje, o birželio 25 d. NPP prioritetams buvo pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarime.

Pagrindiniai nustatyti NPP prioritetai yra:

- „Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra“;
- „Veikli ir solidari visuomenė“;
- „Ekonominiam augimui palanki aplinka“;
- „Į aukštą pridėtinę vertę orientuota, integrali ekonomika“;
- „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“;

Taip pat numatomi trys horizontalūs prioritetai:

- „Kultūra“;
- „Regioninė plėtra“;
- „Sveikata visiems“.

2012 m. liepos mėn. vyko viešasis aptarimas, kuriame savo nuomonę dėl NPP prioritetų, jų atitikimo atitinkamoms strategijos „Lietuva 2030“ nuostatomis ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo principams galėjo išreikšti įvairūs visuomenės atstovai

2012 metų lapkričio 28 d. Vyriausybė pritarė Nacionalinei pažangos programai, kuri bus įgyvendinama 2014-2020 metais. Daugiau nei pusę, arba 57 proc., finansinės paramos numatoma skirti ekonominiam augimui palankios aplinkos kūrimui.

Visuomenės ugdymui, mokslui ir kultūrai ketinama skirti 14,23 proc. numatomos ES ir kitos finansinės paramos, 12,59 proc. – prioritetui "Veikli ir solidari visuomenė". Į aukštą pridėtinę vertę orientuotos integralios ekonomikos kūrimui ketinama skirti 11,44 proc. numatomos ES ir kitos finansinės paramos, visuomenės poreikius atitinkančiam ir pažangiam viešajam valdymui – 4,74 procento.

Iš pagrindinių anksčiau nurodytų prioritetų numatoma skirti ne mažiau kaip 6 proc. kultūrai, 20 proc. regioninei plėtrai, 6 proc. – prioritetui "Sveikata visiems". Nacionalinė pažangos programa skirta 2014–2020 metų laikotarpiui ir sujungia pagrindines valstybės pažangos strategijos "Lietuva 2030" ir ES strategijos "Europa 2020" nuostatas.

Nacionalinėje pažangos programoje numatyti Lietuvos plėtros prioritetai yra pagrindas rengiant Lietuvos 2014–2020 metų ES struktūrinės paramos panaudojimo dokumentus – Partnerystės sutartį ir veiksmų programą. Parengus šiuos dokumentus prasidės derybos su Europos Komisija. Derybų metu bus siekiama atitinkamo NPP patvirtintų Lietuvos plėtros prioritetų finansavimo 2014–2020 metais ES struktūrinės paramos lėšomis.

Preliminariai numatoma, kad Partnerystės sutartis ir veiksmų programa bus parengtos ir išsiųstos Europos Komisijai derinti 2013 m. II ketvirtyje, tačiau data gali kisti priklausomai nuo derybų dėl 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos ir 2014–2020 m. ES sanglaudos politikos reglamentų projektų eigos.

Šiuo metu toliau vyksta veiksmų programos parengiamieji darbai.

3. TRUMPAS APLINKOS KOMPONENTŲ, KURIE GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTI, ĮGYVENDINUS PROGRAMAVIMO DOKUMENTUS, APIBŪDINIMAS

Yra skiriami keturi stambūs aplinkos apsaugos komponentai, kurie svarbūs formuojant aplinkos apsaugos politiką Lietuvoje. Jais remiamasi ir šiuo metu rengiant naują nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją. Tai:

- Gamtos išteklių apsauga (gamtos išteklių racionalus ir tausus naudojimas, atsinaujinančių gamtos išteklių gausinimas, neatsinaujinančių gamtos išteklių, miškų apsauga, medžiagų srautų reguliavimas (taip pat ir atliekų tvarkymo optimizavimas).
- Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga.
- Aplinkos kokybės apsauga: 1) oro kokybės apsauga; 2) požeminio ir paviršinio vandens apsauga, 3) fizinės aplinkos taršos (taršos radionuklidais, triukšmo) mažinimas; 4) cheminių medžiagų valdymas; 5) dirvožemio apsauga.
- Klimato kaitos valdymas (CO₂, atsinaujinantys energijos ištekliai, energijos vartojimo efektyvumas).

Numatomos intervencijos vienaip ar kitaip darys įtaką visiems aukščiau išvardintiems aplinkos apsaugos komponentams, o per juos ir žmogaus sveikatai.

Turi būti užtikrinama, kad nacionaliniai gamtos ištekliai būtų naudojami racionaliai ir tausiai, atsinaujinantys gamtos ištekliai būtų atkuriami, ekonominė ir socialinė plėtra orientuojama taip, kad šios dienos nacionalinių gamtos išteklių vartojimo poreikių patenkinimas nesumažintų ateinančių kartų poreikių patenkinimo galimybių.

Būsimos ES sanglaudos politikos intervencijos turi būti tokios, kad būtų išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealai, užtikrintas tinkamas jų tvarkymas, naudojimas, planavimas ir darnus vystymasis ir būtų stabdomas biologinės įvairovės nykimas, ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kokybės blogėjimas, o kur įmanoma, ekosistemos turi būti atkurtos.

Aplinkos kokybės apsaugos srityje turi būti siekiama, kad iki 2030 metų Lietuvos vandens telkinių ir oro kokybė atitiktų geros būklės reikalavimus, fizinė tarša sumažėtų iki nustatytų lygių, sumažėtų pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų naudojimas ir jų neigiamas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai.

Būsimas programavimo dokumentas turi taip pat užtikrinti veiksmingai įgyvendinti tarptautinius ir Europos Sąjungos klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos įsipareigojimus, užtikrinant aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą ir šalies ūkio (ekonomikos) augimą.

Kaip konstatuojama Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos projekte (2012 rugsėjis), jei nebus imamasi papildomų aplinkos apsaugos veiksmų energetikos, transporto, pramonės ir kituose sektoriuose, šiluminė ir cheminė aplinkos oro tarša ir triukšmas didės.

Išvalytų iki reikalaujamų normų nuotekų dalis per 2000-2010 išaugo beveik 7 kartus ir 2010 metais jau viršijo 90 proc., dėl to žymiai pagerėjo ir Lietuvos upių vandens kokybė. Tačiau Kuršių marios (tarpiniai vandenys), Baltijos jūros priekrantė ir dalis Lietuvos upių ir ežerų dar neatitinka geros vandens telkinių būklės reikalavimų.

Dėl nepakankamai darnios žemės ūkio veiklos vystymo didėja dirvų erozija, jų praradimas šlaituose, rūgštingumas. Lietuvoje tebėra užterštas dirvožemis ir paviršinis žemės sluoksnis dalyje atliekų sąvartynų ir pesticidų saugyklų, pramonės įmonių teritorijų bei automagistralių pakelėse.

Pastaraisiais metais buvo sparčiai plėtojamas komunalinių atliekų tvarkymo viešųjų paslaugų teikimas, tačiau apie 90 proc. komunalinių atliekų, kurių didelė dalis tinkama perdirbti ar panaudoti energijos gamybai, tebešalinama sąvartynuose. Gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų kiekis nuo 2000 iki 2010 metų išaugo beveik du kartus – nuo 2 iki 4 mln. t. ir tik 2001-2007 metų laikotarpiu jų susidarymas augo lėčiau nei gamyba. Pusė šių atliekų vis dar šalinama sąvartynuose.

Dėl neoptimalios žemėnaudos struktūros, savaiminės kraštovaizdžio renatūralizacijos, stichinės urbanizacijos degradoja kraštovaizdis gamtinio karkaso bei saugomose teritorijose. Dėl intensyvaus žemės ir miškų ūkio technologijų taikymo, sparčios statybų, pramonės ir infrastruktūros plėtros, vandens telkinių pakrančių užstatymo ir kitų antropogeninių veiksnių mažėja biologinė įvairovė.

4. SVARBIAUSIOS APLINKOS IR SVEIKATOS APSAUGOS SRITYS, KURIOS TURI BŪTI NAGRINĖJAMOS SPAV PROCESO METU

Šiame skyrelyje apibūdinami pagrindiniai aplinkos apsaugos klausimai/problemos, į kuriuos reikės atsižvelgti šio SPAV proceso metu. SPAV komanda parengė tokių klausimų preliminarų sąrašą. Šis sąrašas (pateikiamas lentelėje žemiau) paremtas aplinkos apsaugos tikslais, sutartais ES lygmenyje, taip pat ir atitinkamais nacionaliniais aplinkos apsaugos teisės aktais, politika bei aplinkos apsaugos strategijomis. Lentelėje nurodomos pagrindinės aplinkos apsaugos sritys ir klausimai, į kuriuos bus atsižvelgiama SPAV proceso metu. Taip pat preliminariai supažindinama su šaltiniais aplinkos būklei, jos kitimo tendencijoms ir jos apsaugos tikslams apibūdinti. Nagrinėjant ir vertinant minėtoje lentelėje pateiktus komponentus, bus atsižvelgiama į pasekmių pobūdį ir teritorijos, kurioje gali kilti pasekmių, savybes:

- pasekmių tikimybę, trukmę, dažnumą ir grįžtamumą;
- kaupiamąjį (akumuliacinį) pasekmių pobūdį;
- tarpvalstybinį pasekmių pobūdį;
- poveikį visuomenės sveikatai arba aplinkai;
- pasekmių dydį ir erdvinį mastą (pasekmių visuomenės sveikatai mastą ir teritorijos dydį);
- pasekmes teritorijoms ar kraštovaizdžiams, kuriems suteiktas nacionalinis, Europos Bendrijos arba kitoks tarptautinis apsaugos statusas;
- teritorijos, kuriose planų ir programų sprendiniai gali sukelti pasekmių, savybes, susijusias su:
  - teritorijoje randamų europinės svarbos saugomų rūšių ir (ar) natūralių buveinių, kitų gamtinių savybių ir kultūros paveldo (vertybių) išsaugojimu;
  - aplinkos kokybės normų arba ribinių verčių viršijimu;
  - intensyviu žemės naudojimu.

Taip pat bus atsižvelgiama į veiksmų programos reikšmę integruojant aplinkos apsaugos klausimus ir siekiant skatinti darnų vystymąsi; jos reikšmę įgyvendinant nacionalinius ir Europos Bendrijos aplinkos apsaugos teisės aktus; susijusias aplinkos apsaugos problemas; į tai, koku mastu

programma sukuria ūkinės veiklos pagrindus, atsižvelgiant į vietą, pobūdį, dydį ir veiklos sąlygas arba išteklių poreikį; kaip programa veiks kitus planus ir programas, atsižvelgiant į jų lygmenis.

Vertinimo komponentas	Specifinė vertinimo sritis	Atitinkamas aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslas	Informacijos apie šias aplinkos apsaugos sritis ir jų tendencijas šaltinis
Požeminio ir paviršinio vandens išteklių valdymas	Kuršių marios (tarpiniai vandenys), Baltijos jūros priekrantė, apie du trečdaliai Lietuvos upių ir apie trečdalis ežerų neatitinka geros vandens būklės reikalavimų dėl pasklidusios ir sutelktosios taršos, upių vagų ištiesinimo, hidroelektrinių ir iš kaimyninių šalių pernešamos tarptautinės taršos apkrovos, neteisėto tyčinio ir avarinio naftos ir kitų kenksmingų medžiagų ir atliekų išleidimo ir nevietinių rūšių vandens organizmų patekimo su balastiniais vandenimis. Netvarkomos nuo urbanizuotų ir kitų teršiamų teritorijų surenkamos paviršinės (lietaus) nuotekos. Stipresnių liūčių metu dalis miestų teritorijų užtvindomos.	<p>Siekti, kad iki 2021 metų būtų pasiekta gera visų paviršinio ir požeminio vandens telkinių būklė (gera vandens telkinių būklė – tai gera ekologinė ir cheminė būklė) ir gera jūros vandenų aplinkos būklė.</p> <p>Paviršinio vandens taršos mažinimas iš pasklidusių ir sutelktųjų taršos šaltinių.</p> <p>Pavojingų cheminių medžiagų vandens telkiniuose valdymas. Sumažinti vandenų taršą pavojingomis medžiagomis tiek, kad pavojingų medžiagų išmetimai neviršytų ES normatyvų ir netrukdytų siekti geros vandens telkinių būklės.</p> <p>Natūralaus hidrografinio tinklo struktūros išsaugojimas.</p> <p>Baltijos jūros taršos mažinimas.</p> <p>Aplinkos teršimo paviršinėmis (lietaus) nuotekomis mažinimas.</p> <p>Požeminių vandenų apsauga nuo taršos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės gerinimas ir prieinamumo didinimas.</p> <p>Veiksmingos potvynių rizikos vertinimo ir valdymo sistemos, atsižvelgiant į socialinius, ekonominius ir aplinkosauginius aspektus, sukūrimas.</p>	<p>Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija (jei bus priimta SPAV metu).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p> <p>Baltijos jūros aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1264 (Žin., 2010, Nr. 105-5431).</p> <p>Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo 2008-2015 metų plėtros strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2008 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr 832 (Žin., 2008, Nr.104-3975; 2009, Nr.121-5201).</p> <p>Nemuno upių baseinų rajono valdymo planas ir priemonių vandensaugos tikslams pasiekti programa, patvirtinta LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1098 (Žin., 2010, Nr.: 90 -4756).</p> <p>Lielupės, Ventos ir Dauguvos upių baseinų rajonų valdymo planai ir priemonių vandensaugos tikslams pasiekti programos, patvirtintos LR Vyriausybės 2010 m. lapkričio 17 d. nutarimais Nr. 1618, Nr. 1617 ir Nr. 1616 (Žin., 2010, Nr. 136-6940, Nr.136-6939, Nr. 136-6938).</p>

Vertinimo komponentas	Specifinė vertinimo sritis	Atitinkamas aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslas	Informacijos apie šias aplinkos apsaugos sritis ir jų tendencijas šaltinis
Oro taršos mažinimas	<p>Vietinių oro taršos šaltinių – transporto, pramonės, energetikos objektų, namų ūkių išmetami teršalai miestuose (ypač aktuali kietųjų dalelių problema);</p> <p>Taršos iš šiluminių elektrinių padidėjimas nutraukus Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimą;</p> <p>Tarša iš žemės ūkio (gyvulininkystės) veiklos.</p>	<p>Pasiekti, kad oro tarša neviršytų leistinų normatyvų.</p> <p>Plėtoti aplinką mažiau teršiantį ir mažesnį poveikį žmonių sveikatai turintį transportą, ypač geležinkelių ir jūrų transportą, multimodalines (daugiarūšes) ir intermodalines (įvairiarūšes) transporto sistemas;</p> <p>Gerinti kelių infrastruktūrą, taip gerinant eismo sąlygas ir mažinant neigiamą transporto poveikį aplinkai;</p> <p>Siekti, kad būtų diegiamos šiuolaikiškos aplinkai mažesnį neigiamą poveikį darančios pramonės technologijos, švaresnės gamybos ir taršos prevencijos metodai, leidžiantys mažinti oro taršą;</p>	<p>Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija (jei bus priimta SPAV metu).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p> <p>Metiniai leidiniai „Aplinkos būklė“.</p> <p>Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo 2008-2010 m. ataskaita (2012).</p> <p>Lietuvos statistikos departamento duomenys.</p>
Išteklių naudojimas ir atliekų tvarkymas	<p>Nepakankamos išteklių tausojoimo ir atliekų prevencijos priemonės.</p> <p>Didžioji dalis atliekų vis dar šalinama sąvartynuose;</p> <p>Lėtai didėja panaudotų ir perdirbtų atliekų kiekis;</p>	<p>Siekti, kad atsakomybė ir išlaidos dėl skurdinamos bei teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių ir produkcijos vartotojai.</p> <p>Siekti, kad būtų naudojamos aplinkosaugos požiūriu pažangiausios, efektyviausios ir kartu praktiškai įgyvendinamos technologijos, užtikrinančios didesnę gamybos efektyvumą gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse.</p> <p>Siekti, kad pavojingos aplinkai ir žmonių sveikatai medžiagos būtų keičiamos nepavojingomis, išsenkantieji išteklių – atsinaujinančiais, susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam</p>	<p>Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija (jei bus priimta SPAV metu).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p> <p>Valstybinis atliekų tvarkymo planas (projektas).</p>

Vertinimo komponentas	Specifinė vertinimo sritis	Atitinkamas aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslas	Informacijos apie šias aplinkos apsaugos sritis ir jų tendencijas šaltinis
		<p>naudojimu, perdirbimui ar kitokiam naudojimui.</p> <p>Pasiekti, kad atliekų daugėtų kur kas lėčiau negu auga gamyba, o atliekų, tenkančių pagamintam BVP vienetui, kiekis neviršytų atitinkamų gamybos šakų atliekų kiekio ES valstybių narių vidurkio.</p>	
<p>Bioįvairovė ir kraštovaizdis; Natura 2000 teritorijų apsauga</p>	<p>Rūšių buveinių ir populiacijų nykimas bei jų savybių prastėjimas, ypač dėl intensyvaus žemės ir miškų ūkio technologijų taikymo; Invazinių svetimžemių augalų ir gyvūnų rūšių plitimas;</p> <p>Neišvystyta biologinės įvairovės būklės stebėjimo ir vertinimo sistema;</p> <p>Vartotojiškas visuomenės požiūris į gamtą ir žemę dėl nepakankamo visuomenės informuotumo, nepakankamai vertinama biologinė įvairovė;</p> <p>Nepakankamai veiksmingas tradicinis bioįvairovės apsaugos būdas - saugoti pavienes rūšis arba individualias vertingas biologine įvairove teritorijas.</p>	<p>Gamtinių, agrarinių ir urbanizuotų teritorijų santykio optimizavimas.</p> <p>Pažeistų kraštovaizdžio teritorijų atkūrimas.</p> <p>Žemės naudojimo ir žemėvaldų teritorinės struktūros optimizavimas, tradicinės kraštotvarkos veiklos skatinimas.</p> <p>Baltijos jūros pakrantės apsauga, tinkamas atkūrimas ir tvarus naudojimas, užtikrinant pusiausvyrą tarp Lietuvos Baltijos jūros krantonaudos ir krantosaugos interesų.</p> <p>Gamtinio karkaso ir gamtinę pusiausvyrą reguliuojančių ekosistemų funkcijų stiprinimas.</p> <p>Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, ekosistemų mokslinių tyrimų plėtojimas.</p> <p>Vietovių, pasižyminčių vertingiausiais kraštovaizdžiais ir dideliu biologinės įvairovės vertybių susitelkimu, išskyrimas, teisinės apsaugos nustatymas ir tvarkymas.</p> <p>Invazinių svetimžemių augalų ir gyvūnų rūšių naikinimas ir plitimo stabdymas.</p>	<p>Biologinės įvairovės konvencija (Rio de Žaneiras, 1992).</p> <p>Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencijoje priimtas Strateginis biologinės įvairovės planas 2011-2020 metams (Konvencijos šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2).</p> <p>Europos Sąjungos Biologinės įvairovės strategija iki 2020 m. (KOM (2011) 244 galutinis).</p> <p>Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija (jei bus priimta SPAV metu).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p> <p>Biologinės įvairovės išsaugojimo ir saugomų teritorijų planavimo bei tvarkymo 2007-2013 m. programa, skirta Europos Sąjungos struktūrinės paramos strategijos prioritetams įgyvendinti (Žin., 2007, Nr. 107-4391).</p>

Vertinimo komponentas	Specifinė vertinimo sritis	Atitinkamas aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslas	Informacijos apie šias aplinkos apsaugos sritis ir jų tendencijas šaltinis
		<p>Pasiekti, kad iki 2020 metų ne mažiau kaip 18 proc. Lietuvos sausumos teritorijos ir ne mažiau kaip 10 proc. Lietuvos jūrinės teritorijos būtų priskirta saugomoms teritorijoms ir (arba) Europos ekologiniam tinklui „Natura 2000“.</p> <p>Pasiekti, kad iki 2030 metų Lietuvoje aptinkamų EB svarbos vietinės augalijos ir gyvūnijos rūšių ir buveinių tipų apsauga būtų palanki.</p>	<p>Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašas (Žin., 2006, Nr. 61-2214).</p> <p>ES metodinės rekomendacijos „Buveinių direktyvos 92/43/EEC 6 straipsnio nuostatos ir Planų bei programų, darančių reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijoms, vertinimas“.</p>
Klimato kaita ir energetikos efektyvumas	Vartojimo skatinamas pirminės energijos naudojimo didėjimas; Neefektyvus šiluminės energijos naudojimas, prastos pastatų šiluminės savybės; Nepatenkinama viešojo kelių transporto eismo organizavimas ir būklė.	<p>Šiltnamio dujų emisijos mažinimas.</p> <p>Darnus atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimas.</p> <p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimas.</p> <p>Užtikrinti, kad išmetamų į atmosferą teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sukuriama BVP vienetui sumažėtų perpus.</p>	<p>Nacionalinė reformų darbotvarkė.</p> <p>Nacionalinė pažangos programa (projektas).</p> <p>Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija (jei bus priimta SPAV metu).</p> <p>Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos projektas (2012 rugsėjis).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p> <p>Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta LR Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 (Žin., 2012, Nr. 80-4149).</p> <p>Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija (Žin., 2010, Nr. 73-3725).</p> <p>Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta LR Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu</p>

Vertinimo komponentas	Specifinė vertinimo sritis	Atitinkamas aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslas	Informacijos apie šias aplinkos apsaugos sritis ir jų tendencijas šaltinis
			<p>Nr. 1213 (Žin., 2004, Nr. 143-5232, 2012, Nr. 1-1).</p> <p>Nacionalinė susisiekimo plėtros programa (projektas).</p>
Dirvožemio valdymas	<p>Mažėjanti dirvožemio organinė medžiaga; Pasklidoji dirvožemio tarša; Dirvožemio uždengimas; Erozija ir dirvožemio praradimas šlaituose bei teritorijose, kuriose vystosi paviršinio karsto procesas; Didėjantis dirvos rūgštingumas.</p>	<p>Mažinti dirvožemio teršimą organinėmis ir mineralinėmis trąšomis bei kitais žemės ūkio chemikalais, naftos produktais, sunkiaisiais metalais miestuose, pramonės įmonių teritorijose, atliekų sąvartynų, pesticidų saugyklų teritorijose bei automagistralių pakelėse; stabdyti dirvožemio degradacijos procesų plitimą diegiant geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimus, didinant visuomenės sąmoningumą dirvožemio apsaugos srityje; stabdyti dirvos eroziją ir dirvožemio praradimą šlaituose ir teritorijose, kuriose vystosi paviršinio karsto procesas; skatinti naujas statybas vystyti ne natūraliose miško ar žemės ūkio paskirties teritorijose, o jau istoriškai susiformavusiose urbanizuotuose ar rekultivuotuose plotuose.</p>	<p>Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija (jei bus priimta SPAV metu).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p>
Miškų išteklių valdymas	<p>Didėja miškų naudojimas; Didėja miško auginimo nuostoliai; Sukuriamos sąlygos nepakankamai efektyviam miško išteklių naudojimui ateityje; Rezervuotuose nuosavybės teisių atkūrimui miškuose nevykdoma ūkinė-komercinė veikla ir tokiu būdu neracionaliai panaudojami šalies miškų ištekliai.</p>	<p>Miškų ir jų išteklių išsaugojimas ir gausinimas; Medynų produktyvumo didinimas; Racionalaus, tausaus ir tvaraus miškų išteklių naudojimo didinimas.</p>	<p>Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 96-1872; 2001, Nr. 35-1161).</p> <p>Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 m. programa (Žin., 2012, Nr. 61-3058).</p> <p>Lietuvos miškų ūkio politika ir jos įgyvendinimo strategija (Žin., 2002, Nr.93-4029).</p>

Vertinimo komponentas	Specifinė vertinimo sritis	Atitinkamas aplinkos apsaugos ar darnaus vystymosi tikslas	Informacijos apie šias aplinkos apsaugos sritis ir jų tendencijas šaltinis
Sveikatos apsauga	<p>Nepakankamai nuosekli sveikatos politika ir jos įgyvendinimas;</p> <p>Nepakankamai efektyvi sveikatos priežiūros organizavimo sistema;</p> <p>Nepakankama gyventojų atsakomybė už savo sveikatą;</p> <p>Nepakankami sveikatos sistemos reglamentavimo principai ir metodai.</p> <p>Nepakankamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas;</p> <p>Automobilių, geležinkelio linijų, oro uostų ir orlaivių keliamas triukšmas, taip pat lokaliųjų šaltinių (ventiliatorių, transformatorių) triukšmas blogai veikia visą žmogaus organizmą.</p>	<p>Didinti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumą.</p> <p>Vidutinę sveiko gyvenimo trukmę prailginti ne mažiau kaip dvejais metais, o bendrą vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę prailginti iki 76 metų;</p> <p>Siekti, kad visi ūkio sektoriai savo veiksmais ir atsakomybe prisidėtų prie vidutinės sveiko gyvenimo trukmės pailginimo pasiekimo.</p> <p>Pasiekti, kad triukšmas miestuose neviršytų leistinų normatyvų.</p>	<p>Lietuvos sveikatos sistemos 2011-2020 metų plėtros matmenys (Žin., 2011, Nr. 73-3498).</p> <p>„Lietuvos sveikatos programos 2020“ projektas.</p> <p>Tarpinstitucinio bendradarbiavimo analizės atlikimo, analogiškos patirties ES šalyse ir esamos teisinės bazės Lietuvoje įvertinimo ataskaita, 2011, parengta Viešosios politikos ir vadybos instituto.</p> <p>Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo 2008-2010 m. ataskaita (2012).</p> <p>Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr.89-4029; 2009, Nr. 121-5215).</p> <p>Valstybinė triukšmo prevencijos veiksmų 2007-2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 564 (Žin., 2007, Nr. 67-2614).</p> <p>Triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 164-5971).</p> <p>Vilniaus ir Kauno triukšmo strateginio kartografavimo rezultatai.</p>

5. TRUMPA METODŲ, KURIE BUS NAUDOJAMI NUSTATANT GALIMĄ POVEIKĮ APLINKAI SPAV METU, APŽVALGA

5.1. Vertinimo požiūrio apibūdinimas

5.1.1. Bendras požiūris į SPAV

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau „SPAV“) bus atliekamas pagal reikalavimus, nustatytus 2004 m. rugpjūčio 18 d. Vyriausybės nutarime Nr. 967, taip pat vadovaujantis Direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo nuostatomis.

Toliau aprašytas požiūris į SPAV pagrįstas rekomendacijomis, kurios pateiktos 2007–2013 m. sanglaudos politikos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo gairėse, parengtose 2006 metais. Šis požiūris taip pat atspindi patirtį, kurią įgijo SPAV grupės nariai praktiškai taikydami SPAV ES struktūrinės paramos programavimo dokumentams Bulgarijoje, Čekijoje, Estijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje. Jame taip pat atsižvelgiama į sesijos „SPAV vykdančią ES sanglaudos politiką“, įvykusios per Pasaulinę SPAV konferenciją Prahoje 2011 m. rugsėjo mėn., išvadas (konferenciją organizavo Tarptautinė poveikio vertinimo asociacija).

5.2. skyrelyje pateikiamas laiko grafikas SPAV pagal esamus Lietuvos teisės aktus atlikti.

Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į bendravimą su klientu, siekiant užtikrinti, kad SPAV pradinė informacija atitiktų kitus 2014–2020 m. struktūrinių fondų programavimo procesus ir užduotis, todėl SPAV procesas neturėtų sukelti jokių procedūrinių sunkumų.

5.1.2. Kiti SPAV proceso etapai ir analizė

ES struktūrinės paramos Lietuvai 2014–2020 m. veiksmų programos SPAV toliau bus atliekamas šiais etapais:

Esamos padėties ir tendencijų įvertinimas

Šio etapo tikslas – sudaryti SPAV proceso struktūrą, kuri atspindėtų programavimo dokumentų galimus poveikius aplinkai bei toliau tarnautų šių poveikių monitoringo schemai sudaryti. Tinkamas ilgalaikių aplinkos apsaugos sričių tendencijų įvertinimas ir varomųjų jėgų, kurios veikia šias tendencijas, supratimas yra esminis dalykas, nustatant ne tik SPAV, bet ir programavimo dokumentų strategines kryptis.

Analizė bus pagrįsta jau esamų duomenų ir informacijos apžvalga ir bus vadovujamasi šiais klausimais:

- Aplinkos apsaugos srities aprašymas – kodėl ta sritis svarbi programavimo procese?
- Kiek gera ar bloga yra esama padėtis? Ar tendencijos rodo, kad ji gerėja ar blogėja? Kiek esama situacija nutolusi nuo nustatytų ribų ar siekinių?
- Kokios yra pagrindinės problemos ir (arba) ypatingai rūpimos pagrindinės geografinės teritorijos? Ar daromas poveikis ypač jautriems ar svarbiems priimančios aplinkos elementams, pvz., pažeidžiamoms socialinėms grupėms, neatsinaujantiems ištekliams, nykstančioms rūšims, retoms buveinėms?

- Kokie veiksniai turi teigiamą ar neigiamą poveikį šiai tendencijai? Veiksnių analizėje nagrinėjami visi instituciniai veiksniai – pvz., galimi nenuoseklūs ar prieštaraujantys teisės aktai ar atskirų sektorių politikų sistemos, koordinavimo tarp institucijų trūkumas, silpnas vykdymas ir kt. Kuriuos iš šių veiksnių ir kaip gali paveikti 2014-2020 metų programavimo dokumentai?
- Koks buvo ankstesnių struktūrinių intervencijų, įgyvendintų Lietuvoje 2007-2013 metų ES Sanglaudos politikos, poveikis šioms tendencijoms?
- Kokie svarbiausi veiksniai ateityje gali turėti teigiamos ar neigiamos įtakos numatomi bazinių tendencijų raidai neįgyvendinus veiksmų programos (pvz., rinkos veiksniai, ekonominės prognozės ES lygmeniu, kiti jau patvirtinti planai ir programos bei kt.)?
- Kokia numatoma ateities tendencija – blogiausio ir geriausio atvejo scenarijus?

Šio etapo analizės rezultatas galėtų, pavyzdžiui, būti rekomendacijos įtraukti svarbius klausimus tiesiogiai į veiksmų programą (pavyzdžiui, žaliasis vystymasis, eko-inovacijos, taupus energijos vartojimas ir pan.).

Plėtros tikslų ir prioritetų vertinimas

Šios užduoties tikslas – užtikrinti atitiktį tarp siūlomų veiksmų programos prioritetų bei tikslų ir atitinkamų aplinkos bei sveikatos tikslų, nustatytų ankstesniuose etapuose. Užduotis bus įgyvendinama, nustatant ir tiesiog lentelėje pateikiant bei paaiškinant nustatytus ryšius (t. y. sinergijos ir galimų prieštaravimų) tarp veiksmų programos prioritetų bei tikslų ir aplinkos bei sveikatos tikslų.

Panašiai kaip ir tendencijų analizėje, šiame vertinime taip pat galima iš anksto pasiūlyti galimybes geriau įtraukti aplinkos ir sveikatos aspektus į programavimo dokumentų tikslus ir prioritetus.

Siūlomų intervencijų poveikio aplinkai vertinimas

Vertinant veiksmų programoje siūlomas konkrečias priemones ir veiksmus, pagrindinis dėmesys bus skiriamas neigiamam ir teigiamam poveikiui, kuris daromas bazinėms tendencijoms. Vertinimas sudarys sąlygas siūlyti priemones, kurios stabdytų, mažintų ir kiek įmanoma kompensuotų veiksmų programos neigiamą poveikį aplinkai ir sveikatai, o taip pat priemones, kurios stiprintų galimą teigiamą poveikį.

Vertinimas bus sutelktas tik į tuos veiksmų programos komponentus, kurie galėtų turėti poveikį aplinkos ir sveikatos tendencijoms, ir nagrinės suminį šių komponentų poveikį kiekvienai aplinkos ir sveikatos tendencijai. Rezultatai bus apibendrinti lentelėje, paaiškinant kiekvieną poveikį:

- Pavojaus ar poveikio pobūdis (kas konkrečiai sukelia šį pavojų ar poveikį, ar šios prognozės prielaidos).
- Tikimybė ir pagrindiniai neaiškumai.
- Geografinis mastas – tiesiogiai ir netiesiogiai paveiktos geografinės teritorijos, kurios kels ypatingą susirūpinimą.
- Trukmė ir grįžtamumas.
- Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai, susiję su šiuo poveikiu.

Vertinant taip pat bus nagrinėjamas galimas veiksmų programos poveikis „Natura 2000“ teritorijoms.

Stebėsenos (monitoringo) sistemos įvertinimas

Šio žingsnio tikslas – pasiūlyti stebėsenos programą, kuri užtikrintų tinkamą poveikio aplinkai ir sveikatai stebėseną veiksmų programos įgyvendinimo laikotarpiu. Tokia programa taip pat padės vykdomosioms institucijoms įgyvendinti ataskaitų teikimo reikalavimus, nustatytus atitinkamuose EK reglamentuose.

Remdamasi veiksmų programai siūlomos bendros stebėsenos struktūros apžvalga, SPAV grupė, jei reikia, įtrauks naujus aplinkos ir sveikatos rodiklius ir pasiūlys veiksmus, kurie užtikrintų, jog įgyvendinimo programoje būtų pakankamai gebėjimų tvarkyti aplinkos ir sveikatos aspektus.

SPAV ataskaitos parengimas

Visų SPAV proceso metu įgyvendintų užduočių ir analizių rezultatai bus apibendrinti SPAV ataskaitoje. Į SPAV ataskaitą bus įtraukta visa informacija, kurios reikalaujama 2004 m. rugpjūčio 18 d. Vyriausybės nutarime Nr. 967 (II priede). Taip pat bus pateikta konsultacijų su atitinkamomis suinteresuotomis pusėmis išvadų apžvalga (nurodant, kaip šios išvados atspindėtos SPAV ir (arba) veiksmų programoje) ir SPAV rekomendacijos veiksmų programai (nurodant, ar ir kaip šios rekomendacijos įtrauktos į veiksmų programą).

SPAV ataskaita bus pateikta susijusiam tolimesniam sprendimų priėmimo procesui.

5.2. SPAV etapai ir laiko grafikas

Pagrindiniai SPAV proceso etapai	SPAV komandos veiklos	Preliminarios datos
SPAV apimties nustatymo dokumento rengimas ir nagrinėjimas	SPAV apimties nustatymo dokumento projekto rengimas	Iki 2012 m. rugsėjo 30 d.
	SPAV apimties nustatymo dokumento projekto teikimas SPAV subjektams	Iki 2012 m. spalio 5 d.
	Visuomenės informavimas apie pradėtą nacionalinio lygio SPAV (regioninėje ir nacionalinėje spaudoje)	Iki 2012 m. spalio 8 d.
	Viešas susirinkimas - SPAV apimties nustatymo dokumento projekto aptarimas	2012 m. spalio 29 d.
	SPAV subjektų ir visuomenės atstovų pastabų dėl SPAV apimties nustatymo dokumento projekto gavimas ir nagrinėjimas, dokumento tikslinimas ir papildymas	Iki 2012 m. lapkričio 10 d.

Pagrindiniai SPAV proceso etapai	SPAV komandos veiklos	Preliminarios datos
	Galutinės SPAV apimties nustatymo dokumento versijos parengimas	Iki 2012 m. lapkričio 15 d.
Esamos aplinkos būklės ir galimų jos pokyčių analizė	Analizės projekto parengimas ir aptarimas su pagrindiniais subjektais ir ekspertais	Iki 2012 m. gruodžio 20 d.
Programavimo dokumentų pagrindinių tikslų ir sąsajų su kitais planais ir programomis apibendrinimas	Apibendrinimo parengimas ir aptarimas su pagrindiniais ekspertais	Iki 2013 m. sausio 15 d.
Programavimo dokumentuose numatomų priemonių ir veiksmų analizė	Analizės projekto parengimas ir aptarimas su pagrindiniais subjektais ir ekspertais	Iki 2013 m. sausio 30 d.
Programavimo dokumentuose numatomų priemonių ir veiksmų galimų pasekmių aplinkai nustatymas ir įvertinimas	Įvertinimo projekto parengimas ir aptarimas su pagrindiniais subjektais ir ekspertais	Iki 2013 m. kovo 30 d.
Galimų pasekmių aplinkai išvengimo ar sumažinimo ir stebėsenos (monitoringo) priemonių analizė	Galimų pasekmių aplinkai išvengimo ar sumažinimo ir stebėsenos (monitoringo) priemonių analizės parengimas ir aptarimas su pagrindiniais subjektais ir ekspertais	Iki 2013 m. kovo 30 d.
SPAV ataskaitos rengimas ir nagrinėjimas	SPAV ataskaitos projekto parengimas	Per 1 mėn. nuo galutinės programavimo dokumentų versijos gavimo (preliminariai – iki 2013 m. balandžio 30 d.)
	Visuomenės informavimas (regioninėje ir respublikinėje spaudoje) apie galimybes susipažinti su programavimo dokumento ir SPAV ataskaitos projektais, teikti pasiūlymus ir apie viešą susirinkimą–supažindinimą su šiais dokumentais	Iki 2013 m. gegužės 3 d.
	Viešas supažindinimas su strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos bei programavimo dokumento	Ne anksčiau kaip po 20 darbo dienų nuo visuomenės informavimo datos

Pagrindiniai SPAV proceso etapai	SPAV komandos veiklos	Preliminarios datos
	projektams	Preliminariai – 2013 m. birželio 3 d.
	Visuomenės pasiūlymų gavimas, SPAV ataskaitos papildymas (patikslinimas) pagal gautus pasiūlymus Konsultacijų su visuomene dokumentų parengimas	Visuomenė gali teikti pasiūlymus iki viešo supažindinimo ir jo metu Iki 2013 m. birželio 10 d.
	Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos ir programavimo dokumento projektų bei konsultacijų su visuomene dokumentų pateikimas SPAV subjektams	Iki 2013 m. birželio 11 d.
	SPAV subjektų pastabų dėl SPAV ataskaitos (ir kitų pateiktų dokumentų) gavimas	SPAV subjektai gali teikti pastabas iki 50 darbo dienų nuo dokumentų gavimo datos (preliminariai – iki 2013 m. liepos 31 d.)
	Galutinės SPAV ataskaitos versijos parengimas Rekomendacijų programavimo dokumentą tvirtinančioms institucijoms parengimas	Galutinė ataskaita bus parengta ne vėliau kaip per 3 savaites nuo paskutinių pastabų/pasiūlymų gavimo Vėliausia iki 2013 m. rugpjūčio 21 d.

5.3. Planavimo ir SPAV komandų bendradarbiavimas

Bendradarbiavimas tarp Kliento ir SPAV komandos, taip pat ir komandos, dalyvaujančios programavimo procese, jau pradėtas. Jis bus užtikrinamas viso SPAV proceso metu.

6. GALIMOS PASEKMĖS NATURA 2000 TERITORIJOMS

Kaip nurodyta 4 skyriuje pateiktoje lentelėje, SPAV metu bus vertinamos galimos rengiamos veiksmų programos pasekmės „Natura 2000“ teritorijoms, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašu (Žin., 2006, Nr. 61-2214) ir ES metodinėmis rekomendacijomis „Buveinių direktyvos 92/43/EEC 6 straipsnio nuostatos ir Planų bei programų, darančių reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijoms, vertinimas“.

7. KONSULTAVIMASIS SU SPAV SUBJEKTAIS IR KITOMIS SUINTERESUOTOMIS PUSĖMIS

Kaip nurodoma atitinkamuose Lietuvos teisės aktuose, vertinimo proceso subjektai bei dalyviai (suinteresuotos pusės) yra šie:

- Finansų ministerija
- Aplinkos ministerija
- Sveikatos apsaugos ministerija
- Saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
- Kultūros ministerija
- Visuomenė, nevyriausybinės organizacijos.

7.1. Konsultavimosi metodai

Norint užtikrinti rezultatyvų ir efektyvų konsultavimosi su suinteresuotomis pusėmis procesą, siūlomos tokios priemonės:

7.1.1. Viešas apimties nustatymo dokumento aptarimas

Šis apimties nustatymo dokumentas bus aptartas su tokiomis suinteresuotomis pusėmis:

- Finansų ministerija
- Aplinkos ministerija
- Sveikatos apsaugos ministerija
- Saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
- Kultūros ministerija
- Visuomenė, nevyriausybinių organizacijomis

Seminaras įvyks Finansų ministerijos patalpose 2012 metų spalio 29 d.

Seminare bus pateikti ir aptarti apimties nustatymo rezultatai, numatomas SPAV procesas, taip pat veiksmų programos parengimo procesas.

7.1.2. Interneto puslapis

Siūloma įsteigti specialų interneto puslapį, skirtą 2014–2020 m. veiksmų programos SPAV. Kaip preliminariai sutarta su Finansų ministerija, šis interneto puslapis gali būti ES struktūrinės paramos programavimo proceso interneto puslapio dalis. SPAV grupė pateiks darbinius rezultatus po kiekvieno SPAV etapo ir perduos juos svarstyti visuomenei.

Kitos konsultacijos SPAV proceso metu bus rengiamos *ad hoc*. Didžiausias dėmesys bus skiriamas aplinkos apsaugos sričių tendencijų analizei dviem scenarijams - jei siūlomi programavimo dokumentai būtų įgyvendinti ir jei ne. Taip pat konsultacijų metu bus tikrinami ir tikslinami SPAV komandos pasiūlymai.

7.1.3 Viešas seminaras apie SPAV ataskaitą

Užbaigta SPAV ataskaita bus skelbiama kartu su veiksmų programos projektais. Seminarą organizuos SPAV grupė kartu su Finansų ministerija. Seminare bus pateikti ir apsvarstyti SPAV rezultatai. SPAV grupė apibendrins seminaro išvadas ir pateiks jas kaip SPAV ataskaitos priedą atitinkamam tolimesniam sprendimų priėmimo procesui.

8. NUMATOMA SPAV ATASKAITOS STRUKTŪRA

Numatoma tokia preliminari SPAV ataskaitos struktūra (turinys):

Ataskaitos dalis	Trumpas aprašymas
Santrauka	Santrauka, atspindinti pagrindines SPAV išvadas ir, jei yra, svarbius svarstytinus klausimus atitinkamoms institucijoms
Programavimo dokumento kontekstas	Programavimo dokumento turinio ir pagrindinių tikslų, taip pat jo ryšio su kitomis programomis ar planais trumpas aprašymas.
Programavimo dokumento aplinkosauginis kontekstas	Aplinkos apsaugos tikslai, kurių reikia laikytis pagal tarptautinius, Europos Sąjungos ar nacionalinius teisės aktus, ir kurie yra susiję su programavimo dokumentu/ais. Aplinkos apsaugos problemos, susijusios su programavimo dokumentu/ais, taip pat ypatingai ir tos, kurios susiję su labai svarbiomis aplinkai teritorijomis, pavyzdžiui, nustatytomis pagal ES Paukščių ar Buveinių direktyvas (2009/147/EB ir 92/43/EEB).
Aktualios aplinkos kitimo tendencijos	Aktualūs esamos aplinkos būklės aspektai ir jos tikėtinas kitimas jei programavimo dokumentas nebūtų įgyvendintas. Teritorijų, kurios bus galimai paveiktos, aplinkos charakteristikos.
Aplinkos apsaugos tikslų integravimas į programavimo dokumentą	Būdas, kaip į aplinkos apsaugos tikslus, nustatytus tarptautiniu, ES ar nacionaliniu lygiu, ir susijusius su programavimo dokumentu, bei kitus aplinkos apsaugos aspektus buvo atsižvelgta rengiant programavimo dokumentą.
Galimas reikšmingas poveikis	Galimos reikšmingos pasekmės aplinkai (gyventojams, jų sveikatai, faunai, florai, dirvožemiui, vandeniui, orui, kraštovaizdžiui, klimato veiksniams ir kt.) ir veikiamų aplinkos komponentų ryšys.
Priemonės užkirsti kelią neigiamam poveikiui, jam sumažinti ar kompensuoti	Alternatyvų pasirinkimo priežastys. Priemonės užkirsti kelią programavimo dokumento neigiamam reikšmingam poveikiui aplinkai, jam sumažinti ar visiškai kompensuoti.
Neapibrėžtumai	Vertinimo aprašymas, taip pat apibūdinant ir iškilusius sunkumus, apibendrinant reikalaujamą informaciją
Stebėseną (monitoringas)	Priemonių, numatytų stebėsenai, apibūdinimas.